Pragmatica Sanctio,

CVM GLOSSIS EGREGII, EMInentiſque ſcientiæ viri, Domini Coſme Guimier, Pariſini, In ſupremo Pariſienſi ſenatu Inqueſtarum Præſidis.

Quibus acceſſerunt ad cuiuſlibet Decreti, Parraphos, Summaria, ſuiſque in locis, Concordatorum concordia, & illorum diſſonantia: Necnon gloſſæ, ac additiones, his ſignis † (*) & P. introcluſe.

Opera aut labore D. *Philippi Probi Biturici.*

Non deſint Indices alphabetici, tam gloſſarum eiuſdem D. *Guimier, quam additionum dicti* D. *Probi.*

1ª
16509

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
SALAMANCA

1546.

PARISIIS,
Apud Galeotum à Prato, ad primam columnam Regij palatij.

cedit, q Cum gratia & priuilegio n-

Reuerendo in Chriſto patri, & domino domino Iacobo Spiſamo, Niuernenſi epiſcopo, & in ſupremo Pariſienſi ſenatu, Inqueſtarum præſidi meritiſſimo, Philippus Probus Bituricus, S. D.

DIuus Athanaſius, Patriarcha Alexandrinus (digniſſime præſul) in ſuo tradit ſymbolo, hominem ex anima rationali, & carne conſiſtere, Equidem iuriſconſultus, legem à principibus noſtris datam, ex ratione, corticeque literæ eſſentiam ſumere: ideo non niſi quo ad corticem cõcernit, legẽ tolli poſſe ipſam affirmat ille. Nam ſicut anima inextinguibilis eſt (à corpore tamen humano ſeparabilis) ſic nec ratio (quæ legis anima fertur) per legiſlatorem, legẽ abrogantem, remoueri ab humanis, tãquam innata. Quemobrem legem in præſentiarum ſe offerentem, quæ vniuerſalis concilij Baſilien. eſt, prout & congregationis eccleſiæ Gallicanæ, diu per felicis recordationis Leonem papam decimũ, certa lege ſua (quam Lateranen. dicit eſſe concilij) abrogatam, his nuper diebus effluxis, per Galeotum à Prato, huius ciuitatis Pariſien. bibliopolam inſignem, de nouo tradi prælo curaui, Nec propter eam abrogationem, à Gallorum hominum memoria, ac aliorum quorumuis orthodoxorum mẽte legem ipſam fore abiiciendam exiſtimaui, Cauſa in promptu eſt, non vnica, ſed & geminata, quarum prima accedit, nõ falor vrgentiſſima. Nam lex ipſa (à Gallis Pragmatica ſanctio appellata) iure non ſolum humano, verum quidem diuino, ſanctorúmque patrum, etiam Romanorum pontificum, ac generalium conciliorum decretis, Chriſtianiſſimorúmque Franciæ regum ordinationibus, perpulchrè, & pluſquam abunde firmata reperitur. Secunda ordine ſuo ſuccecedit, quia eiuſdem legis, altiſſimo fauente, occumenici con-

KAro-lus a

KArolus. (*) Hoc procœmiū poteſ diuidere in ſex partes. Primò, ſalutat Karolus vniuerſos. Secundo, exordiendo profitetur ſe fore obligatū ad eccleſiam dei: miniſtros ei⁹, & ſacta decreta cōſeruāda. Tertiò, narrat decreta cōcilij Baſilié. per eiuſdem concilij nuncios ſibi, & eccleſiæ Gallicanæ fuiſſe præſentata. Quartò, ipſos nuncios auditos fuiſſe ſuper prædictis in cōgregatione Bituris celebrata. Quintò, ſibi ex parte eccleſiæ Gallicanæ fuiſſe ꝓpoſita, bona quæ procedunt ex obſeruatione decretorum ſanctorum patrum, ſuper electionibus & prouiſionibus miniſtrorum eccleſiaſticorum editorum, & e diuerſo. xxiiij. diſcrimina, quæ ex contemptu illorum: & præſertim ex reſeruationibus & gratiis expectatiuis proueniūt. Sextò, ponit acceptationem factam per dictam eccleſiam de huiuſmodi decretis Baſilien. Secunda, ibi: Inſerutabilis. Tertia, Cum itaque. Quarta, Quibus attente. Quinta, Quibus ad plenū. Sexta, Cognoſcentes. (*)

(*) Non ab re glo. procem. diuidit, Cū diuiſio in oībus ſcientiis cōmēdetur: nam inquit Seneca, Facilius per partes ī cognitionē totius adducimur, text. eſt in. §. igitur, in proœ. Inſti. facit dictū Philo. 2. Ethico. dicentis, Circa vniuerſalia ſermones ſunt faciliores, & circa particularia ſunt veriores. hinc Prepo. in procem. decreti. co. j. inquit, ꝙ ex ordine ſcribendi, aut docēdi, facilius doctrina percipitur & retinetur. §. ſed cū nos. in procem. fforū. Ad idem Ioā. Andr. ī proœ. Greg. col. iij. ait, quòd particio animū incitat, mentem ꝑparat, & memoriā reformat. Succedit dictū Bal. in cōſil. cccxlvij. col. ij. Ecce firmata, parte. iij. quòd nihil ritè vel rectè fit ſine ordinis compoſitione: quia qui bene diuidit ꝓximus eſt veritati, & vbi non eſt ordo, non poteſt eſſe ſubſtantia, ſiue dicamus, quòd ordo dicatur ſubſtantiuum vel adiectiuum, ꝙ eſt de eſſe rei. Hinc idem Bal. in conſil. ſchiſma. adducit vulgatū. Scire quid facias, & neſcire quo ordine, non eſt perfectæ cognitionis. Equidem legimus, quòd ordo eſt modus entiū, vnde memorialis cellula ex ordine vel ſpiritu colligitur, affirmatur, redditur, & nexu quodam fauente difficile ſoluitur. Alium diuiſionis effectum ponit do. Pet. Rebufi, in gloſ. Concorda. in tit. de reg. ad præla. no. fac. in verbo conſanguineis. colū. iij. ver. nec refragatur quem videto. Probus.

a ¶Karolus. (* 1) Hoc nomen ſuper cætera nomina Regū Frācorū (dēpto nomine Ludouici) viguit. Septimus enim eſt ipſe qui loquitur, & Rex modernus

Britannia eſt duplex.

dit, pro quo allegat Iaſo. in. l. de quibus, col. xxii. ff. de legib.

a ¶ Britanniæ, (* 1) minoris quæ eſt de prouincia archiepi. Turon. c. hæc quippe. iii. q. vj. Fuit tamen controuerſia in cõſilio Baſilien. quando archiepiſcopus Tholonien. dicebat ſe eſſe metropolitanũ. Sed Britannia maior inſula eſt, quæ dicitur Anglia. xxv. q. ii. in Galliarum. vbi gloſſ. & abundat diuitiis. lvj. diſtin. ſi gens. Et fuit illi nationi olim conceſſum: vt contraherẽt in quarto gradu. (* 2) xxxv. q. iii. quòd ſcripſi. Hæc deo duce ſcripſerim, ſcholaſtici vos exorãdo bene dicta approbatæ, imperfecta ſuppletæ, & errata corrigitæ. paratus enim ſum ab anniculo edoceri. xxiiii. q. iii. ſi habes.

tanniæ a, necnon comites de Marchia, & Vindocinio, & de Tãcaruilla, prælati, peereſque, ac alii viri eccleſiaſtici & ſeculares quãplurimi erãt.

(* 1) Cuius nationis filiifamilias, prout & Frãcigenæ poſſunt teſtari, cum non ſunt in patrum poteſtatæ, dicit Bal. in ca. j. §. ſi duo. in titu. de duob. fra. de no. benefic. inueſti. Iſta quo ad hoc vltimũ & Frãcigenas fuit opinio gloſ. iſti. de patria poteſta. in verbo Romanorum. P.

(* 2) Quo indulto, & quàm pluribus aliis abuſu eſt illa natio apoſtolicæ ſedis indultis. adeo ꝙ ab illius obedientia, & ex conſequenti ab eccleſia vniuerſali, militans dicta, omnio receſſit, eccleſiam ſibi particularẽ faciens, tunicámque domini inconſutilẽ ſcindens, quod facere eſt ſchiſmaticũ, ab hæreſiſque nõ diſcrepãs. Oremus igitur dominũ, vt gregem illum ad ouile adducat ſuum. P.

Ingenioſa interpretatio domini Coſme Guimier, quondam Parlamenti ſenatus Pariſien. conſiliarij, ac inqueſtarũ Præſidis, in Pragmaticam ſanctionẽ, hic finẽ ſortitur: Cum ſummariis ad. §§. necnõ Cõcordia & Concordatorum diſcordia, ac glo. nõnullis pœnæq; additionibus infinitis, ad ĩterpretationẽ ipſam, per D. Philippũ Probum Bituricum, ſumma cum vigilantia additis,

1546.